

Η καταστροφική επιτυχία των μνημονίων

του Γιάννη Μηλιού

Το 2013 φτάνει προς το τέλος του και θα μείνει στην ιστορία σαν ένα από τα έτη της μεγάλης αναδιάρθρωσης των κοινωνιών της Ευρώπης προς μια πιο αντιδραστική κατεύθυνση. Μετά την έκθεση του ΟΟΣΑ που πρότεινε έναν τρόπο συνέχισης των πολιτικών λιτότητας,¹ δύο ακόμη κείμενα επίσημων φορέων έρχονται στο φως της δημοσιότητας τις τελευταίες μέρες για να εκφράσουν τις αντιφάσεις της τρέχουσας πολιτικής και κοινωνικής συγκυρίας σε Ελλάδα και Ευρώπη. Το ένα είναι η Έκθεση του διοικητή της ΤτΕ και το άλλο το προσχέδιο² αναφοράς της Επιτροπής Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων του Ευρωκοινοβουλίου για το ρόλο και τη λειτουργία της τρόικα στις χώρες με προγράμματα δημοσιονομικής προσαρμογής.

Το μεν κείμενο Προβόπουλου αποτελεί μνημείο ταξικής αλαζονείας, καθώς περιγράφει αναίσχυντα τι σημαίνει «επιτυχία του μνημονίου» στην Ελλάδα. Το δε προσχέδιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ενώ διαπιστώνει την καταστροφή που έχουν επιφέρει τα εν λόγω προγράμματα την αποδίδει σε «αστοχίες» και «λάθη», με σκοπό να αποκρύψει την *πολιτική ευθύνη* των κυβερνήσεων και των δανειστών και των δανειζόμενων κρατών. Αξίζει να δούμε αναλυτικά τι κρύβεται πίσω από τα βαρύγδουπα αλλά επιφανειακά συμπεράσματα αυτών των κειμένων (την «επιτυχία» και τα «λάθη»).

Ο κ. Προβόπουλος, γνωστός στυλοβάτης του ελληνικού «συστήματος», μας λέει ευθαρσώς ότι το πρόγραμμα όχι μόνο πέτυχε, αλλά ... παραπέτυχε. Γιατί; Επειδή η μείωση μοναδιαίου κόστους εργασίας (της μερίδας των μισθών) μέσα στα τελευταία τρία χρόνια ήταν μεγαλύτερη από την προβλεπόμενη (21,5% αντί 15%). Αυτό σημαίνει ότι το ποσοστό του καθαρού προϊόντος που παράχθηκε αυτά τα τρία χρόνια και πήγε σε κέρδη και προσόδους (και όχι σε μισθούς) ήταν μεγαλύτερο από τους στόχους της τρόικα! Το πρόγραμμα πέτυχε αυτή τη βασική «μεταρρύθμιση», να μεταφέρει πλούτο και ισχύ από την εργασία στο κεφάλαιο μέσα από την εμβάθυνση της ύφεσης. Σύμφωνα βέβαια με την ιδεολογία του κεντρικού τραπεζίτη όσο περισσότερο αυξάνεται η μερίδα των κερδών τόσο καλύτερα αναπτύσσεται η οικονομία. Πράγματι! Ακόμη και με ύφεση και παρακμή η οικονομία «αναπτύσσεται καλύτερα» για τους λίγους και πανίσχυρους που συσσωρεύουν από τις ζημιές των πολλών.

Δεν μένει όμως μόνο στους πανηγυρισμούς ο κ. Προβόπουλος, κάνει και φέτος προβλέψεις. Οι προβλέψεις του λένε ότι το ΑΕΠ θα αυξηθεί το 2014. Το ΑΕΠ, όμως, αποτελεί «άθροισμα» τεσσάρων βασικών παραγόντων. Τριών θετικών, δηλαδή της κατανάλωσης, των επενδύσεων, των εξαγωγών, και ενός αρνητικού: των εισαγωγών. Δεδομένου ότι ο κ. Προβόπουλος προτείνει τη συνέχιση της βάρβαρης λιτότητας, ο μόνος τρόπος να προκύψει αύξηση του ΑΕΠ είναι η μείωση των εισαγωγών. Κι αυτό γιατί με τις πολιτικές του «συστήματος» που εκπροσωπεί ο κ. Προβόπουλος, θα μειωθεί κι άλλο η κατανάλωση, θα μειωθούν οι επενδύσεις, και θα είναι, στην καλύτερη περίπτωση σταθερές οι εξαγωγές, κι αυτές μόνο για συγκυριακούς λόγους, λόγω του πλεονεκτήματος που έχει αποκτήσει η Ελλάδα ως τουριστικός προορισμός έναντι των χωρών της Βόρειας Αφρικής. Μόνο η μείωση των εισαγωγών μπορεί να παραγάγει ένα θετικό ΑΕΠ, συνεπώς μόνο η περαιτέρω πορεία προς την οικονομική και κοινωνική παρακμή της πλειοψηφίας.

¹ Δες το άρθρο μου: Γιατί το κούρεμα του χρέους, από μόνο του, δεν αρκεί, http://users.ntua.gr/jmilios/Milios_xreos_Rolos-SYRIZA.pdf

²http://tvxs.gr/sites/default/files/attachments/2013/51/145518_prosxedio.pdf

Για να «πετύχει» η συνέχιση της βαρβαρότητας όμως, μας νουθετεί ο κ. Προβόπουλος (κατά μεγάλη σύμπτωση το ίδιο κάνει και το συγκρότημα του ΔΟΛ) πρέπει να υπάρξει «σύμπλευση», όλοι μαζί, θύτες και θύματα, αυτοί που θησαυρίζουν κι αυτοί που δεν μπορούν ούτε να ζεσταθούν, να πορευθούμε αγκαλιασμένοι, προς ένα ακόμη πιο νεοφιλελεύθερο μέλλον. Το μήνυμα βέβαια απευθύνεται στον ΣΥΡΙΖΑ. Αναρωτιέται κανείς αν αυτή η αλαζονική στάση του κ. Προβόπουλου κρύβει τον πανικό του συστήματος μπροστά σ' αυτά που έρχονται.

Ένα από αυτά που έρχονται είναι οι ευρωεκλογές. Καθώς το αρνητικό κλίμα απέναντι στη νεοφιλελεύθερη πολιτική που ασκεί η Ευρωπαϊκή Ένωση γίνεται ολοένα και εντονότερο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θυμήθηκε να ερευνήσει αν πάνε καλά τα προγράμματα της δημοσιονομικής προσαρμογής. Τι βρίσκει ως τώρα; Παραδόξως βρίσκει όσα λέει ο ΣΥΡΙΖΑ από το 2010: το έλλειμμα δημοκρατίας, που διατυπώνεται ως «έλλειψη διαφάνειας στις διαπραγματεύσεις για τα μνημόνια», τις «δυσμενείς κοινωνικές επιπτώσεις των εφαρμοζόμενων πολιτικών τόσο στην Ελλάδα όσο και στα υπόλοιπα κράτη-μέλη που έχουν πληγεί από την κρίση», το ότι «δεν εμποδίστηκε η ελεγχόμενη χρεοκοπία, αλλά ούτε και η μετάδοση της κρίσης στα υπόλοιπα κράτη-μέλη», «την αποδόμηση των συστημάτων υγείας» αντίθετα από τις επιταγές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έστω και καθυστερημένα, θα μπορούσε να πει κανείς, αναγνωρίζουν την κοινωνική καταστροφή που συντελείται. Όμως, το κείμενο χαιρετίζει ταυτόχρονα το τέλος του Προγράμματος για την Ιρλανδία και το αναμενόμενο τέλος για την Πορτογαλία. Όλοι όμως γνωρίζουμε πώς δεν έχει καμία σημασία ότι τελειώνει το «πρόγραμμα» στις χώρες αυτές καθώς *η λιτότητα συνεχίζεται. Επιχειρείται λοιπόν να παρουσιαστεί ως τέλος η συνέχεια.* Επιχειρείται να παρουσιαστεί ως «λάθος» ο πραγματικός σκοπός, η λιτότητα. Επιχειρείται να μετακυλιστεί το βάρος της ευθύνης από τις μνημονιακές κυβερνήσεις στον κάθε κ. Τόμσεν. Επιχειρείται να μετατραπεί ένα πολιτικό ζήτημα σε τεχνικό.

Σ' αυτό το σημείο συναντιούνται τα δύο «θεσμικά» κείμενα των τελευταίων ημερών. Στο ότι *μας προτείνουν ως τέλος του μνημονίου τη συνέχιση της λιτότητας.* Κάτι που, σε λίγο, θα μας το προτείνει και ο ίδιος ο Έλληνας πρωθυπουργός αγκαλιασμένος με την κ. Μέρκελ.